

Snjallforritið Ferðir

**Það sem hafa þarf í huga
þegar þú notar snjallforritið**

Co-funded by
the European Union

Snjallforritið Ferðir: Það sem hafa þarf í huga þegar þú notar snjallforritið

Útgefandi: Ráð Eystrasaltsríkjanna

Höfundur: Sven Wilson, Ráð Eystrasaltsríkjanna

Þetta verk er með leyfi frá ráði Eystrasaltsríkjanna samkvæmt alþjóðlega leyfinu Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0.

Viltu fá þýdda útgáfu af þessu skjali? Vinsamlegast hafðu samband við ráð Eystrasaltsríkjanna til að fá frekari upplýsingar um snið, faggildingu og höfundarrétt.

Birt 3. mars 2025 í Stokkhólmi.

Efnisyfirlit

1. Hvað er markmiðið með þessu skjali?	4
1.1. Hver er munurinn á þessu skjali og notendahandbókinni?.....	4
1.2. Af hverju að nota þetta snjallforrit? Fyrir hverja er þetta snjallforrit?	4
1.3. Tungumál.....	5
2. Tveir hlutar snjallforritsins	5
2. 1. Gagnvirk skoðunarferð	5
Markmið	5
Aðgangur	5
Hvað er þessi hluti um?.....	6
2.2 Heimsækja þitt Barnahus	6
Markmið	6
Aðgangur	7
Athugasemdakerfið	7
3. Hugleiðingar um innleiðingu snjallforritsins	7
3.1 Hvenær verður snjallforritið notað í ferð barnsins?.....	7
3.2 Tungumál.....	9
3.3 Samþykki starfsfólks	9
3.4 Lykilorð	9
3.5 Athugasemdarkerfið	9
3.6 Sérstök mál.....	10
4. Algengar spurningar	10

1. Hvað er markmiðið með þessu skjali?

Velkomin í snjallforritið Ferðir frá Barnahus! Þetta skjal mun leiða þig í gegnum innleiðingarferli snjallforritsins.

Þetta skjal mun:

- (i) gefa grunnkynningu á snjallforritinu og mismunandi hlutum
- (ii) taka á mikilvægum siðferðilegum atriðum þegar snjallforritið er notað
- (iii) svara algengum spurningum

Þegar þú hefur lesið þetta skjal vonum við að þú hafir nægan skilning á snjallforritinu til að byrja að innleiða það í þínu Barnahus.

1.1. Hver er munurinn á þessu skjali og notendahandbókinni?

Samhliða þessu skjali hefur notendahandbók verið búin til. Eftirfarandi tafla ber saman skjölin og lýsir hvaða skjal gæti verið gagnlegt fyrir hvern:

	Þetta skjal	Notendahandbók
Efni	Til að gefa grunnskilning á snjallforritinu: umfang og tilgangur Siðferðileg sjónarmið Spurt & svarað	Notendahandbók fyrir snjallforritið Leiðbeiningar sem fara í gegnum skrefin við uppsetningu snjallforritsins, þar á meðal hvernig á að bæta við efni og hanna tiltekna ferðir
Markhópur	Hentar öllum sérfræðingum sem vilja fá betri skilning á snjallforritinu	Sérfræðingar sem munu sjá um að setja upp snjallforritið og búa til ferðir

1.2. Af hverju að nota þetta snjallforrit? Fyrir hverja er þetta snjallforrit?

Þetta snjallforrit er búið til svo að hægt sé að aðstoða börn á ferð þeirra um Barnahus. Þetta snjallforrit vinnur að því að tryggja að barnið hafi allar upplýsingar í gegnum Barnahusferðina.

Aðalmarkhópur/-notandi snjallforritsins eru börn.

Það eru tveir aukamarkhópar:

- **Umönnunaraðilar** geta notið góðs af upplýsingum og virkninni í snjallforritinu og geta einnig gegnt því hlutverki að hafa umsjón með og leiðbeina barni sínu þegar það notar snjallforritið, ef við á.
- **Fagfólk** getur notað snjallforritið til að skipuleggja upplýsingamiðlun um Barnahus og eiga í samræðum við barnið. Sem slíkt getur það þjónað sem tæki fyrir tengilið barnsins við að leiðbeina börnum í gegnum ferð þeirra í Barnahus.

1.3. Tungumál

Snjallforritið er nú fánlegt á tveimur tungumálum, ensku og sænsku, en þýðingar eru í gangi fyrir önnur tungumál.

2. Tveir hlutar snjallforritsins

Snjallforritið er skipt í tvo hluta, einn fyrir **Gagnvirka skoðunarferð** og einn hluti sem heitir **'Heimsæktu þitt Barnahus'**. Í snjallforritinu lítur það út svona:

Sjáðu myndbandsupplýsingar um appið hér:

<https://youtu.be/IC6lj2PDpU>

2. 1. Gagnvirk skoðunarferð

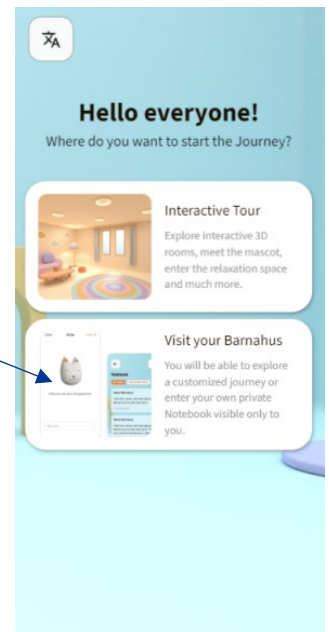
Markmið

Þessi hluti hjálpar börnum að líða betur og fá meiri upplýsingar fyrir, á meðan og eftir heimsóknina í Barnahus. Það mun hjálpa þeim að nálgast upplýsingar um hvað Barnahus er og veita þeim einfaldar slökunaraðferðir.

Aðgangur

Forritið er opinbert og þetta er **opin hluti**. Þetta þýðir að í grundvallaratriðum hefur hver sem er aðgang að því.

Það verða engar upplýsingar til staðar um neitt ákveðið Barnahus í þessum hluta, eingöngu almennar upplýsingar um Barnahus og herbergin þar.

Hvað er þessi hluti um?

Þessi hluti mun veita notandanum *almenna yfirsýn* yfir Barnahús. Þessi hluti snjallforritsins **verður sá sami** fyrir alla notendur.

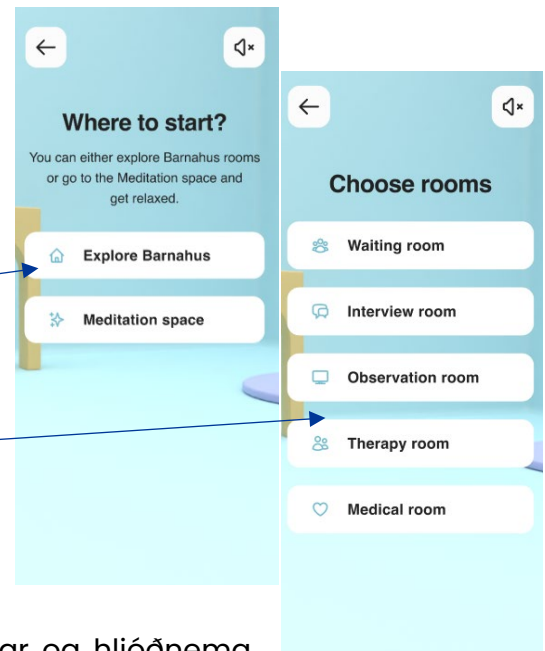
Þegar þú ferð í þennan hluta færðu tvo valkosti: Skoða Barnahús eða fara í hugleiðslurýmið.

Í hlutanum „Skoða Barnahús“ getur notandinn valið á milli mismunandi herbergja í Barnahús (eins og þú getur séð á myndinni).

Herbergin eru myndræn dæmi af mismunandi herbergjum hjá Barnahús. Viðtalsherbergið mun til dæmis innihalda alla dæmigerða hluti, þ.e. myndavélar og hljóðnema.

Það mun líka **koma skýrt fram** að herbergin eru ekki eins og raunverulegt Barnahús lítur út, heldur almenn myndræn dæmi um herbergin í þrívídd.

Þessi hluti mun einnig innihalda hugleiðslurými þar sem börn geta gert einfaldar öndunaræfingar.

2.2 Heimsækja þitt Barnahús

Markmið

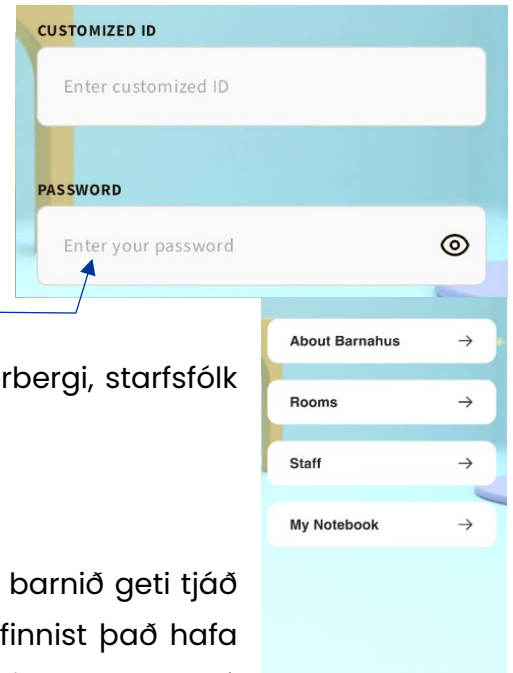
Þessi hluti veitir barninu persónulega kynningu á því *ákveðna* Barnahús sem það mun heimsækja, þar á meðal skoðunarferð um Barnahús með myndum af herbergjunum og starfsfólkinu.

Tilgangur þessa hluta er að skapa vettvang fyrir upplýsingamiðlun, skiptingu og samræður milli tilnefnds fagmanns (tengiliður barnsins) og barnsins. Þetta er til að tryggja að barnið hafi aðgang að tilteknum upplýsingum um heimsókn sína og áframhaldandi ferð og til að hjálpa því að taka þátt og ná stjórn á upplifuninni sinni.

Aðgangur

Þetta er **læstur** hluti og hvert Barnahus **ákveður** hver hefur aðgang að honum.

Til að fá aðgang að læsta hlutanum þarftu gilt Sérniðið auðkenni og lykilorð. Sérniðna auðkennið og einnota lykilorðið er búið til á einkvæman hátt þegar sérfræðingur býr til ferð.

Sérfræðingurinn sem býr til ferðina ákveður hvaða herbergi, starfsfólk og efni barnið hefur aðgang að.

Athugasemdakerfið

Þessi hluti inniheldur einnig athugasemdakerfi, svo að barnið geti tjáð sig um ferðina sína. Þetta er til að tryggja að barnið finnist það hafa stjórn á ferð sinni og hægt er að nota það bæði fyrir og meðan á heimsókninni í Barnahus stendur. Hægt er að slökkva á athugasemdakerfinu þegar barnið hefur yfirgefið Barnahus. Hins vegar mun barnið enn hafa aðgang að fyrri athugasemdum sínum.

Þetta er ein af ástæðunum fyrir því að þessi hluti er takmarkaður: svo að börn geti gert athugasemdirnar sínar vitandi að enginn annar mun geta séð þær. Þegar barn hefur skrifað athugasemdir getur það farið aftur þangað til að sjá athugasemdir sínar eftir að ferðinni er lokið. Hins vegar hefur sérfræðingurinn möguleika á að slökkva á möguleikanum á að gera nýjar athugasemdir hvenær sem hann telur það eiga við. Við munum fjalla um nokkur mikilvæg atriði í kafla 3 sem þarf að hafa í huga fyrir þetta kerfi.

3. Hugleiðingar um innleiðingu snjallforritsins

3.1 Hvenær verður snjallforritið notað í ferð barnsins?

Nákvæmlega hvenær snjallforritið verður notað verður ákveðið af hverju Barnahus sem notar það. Sum Barnahus gætu ákveðið að deila snjallforritinu með barninu áður en það kemur í Barnahus, aðrir gætu viljað bíða þar til þeir koma í Barnahus. Í þessum hluta höfum við safnað saman upplýsingum um ávinning og hluti sem þarf að huga að eftir mismunandi stigum sem þeir ákveða að nota snjallforritið.

Möguleiki 1: Barnið hefur engar upplýsingar um snjallforritið fyrir heimsóknina í Barnahus.

Barnið getur kynnt sér snjallforritið undir eftirliti sérfræðings frá Barnahus. Sérfræðingurinn getur aðstoðað barnið og svarað öllum spurningum. Hins vegar mun barnið ekki hafa neina vitneskju um það tiltekna Barnahus sem það mun heimsækja áður en það kemur.

Möguleiki 2: Veittu upplýsingar um hluta 1 áður en barnið heimsækir Barnahus:

Barnið getur nýtt sér gagnvirku skoðunarferðina í þrívídd til að fræðast um Barnahus og mismunandi herbergin, sem og hugleiðslurýmið. Hins vegar mun barnið ekki hafa aðgang að neinum upplýsingum um það tiltekna Barnahus sem það mun heimsækja.

Þessi valkostur gerir tengilið barnsins, sem aðlagar ferðina að því tiltekna barni, að setjast niður með barninu og kynna það fyrir starfsfólkinu sem það mun hitta og leiðbeina barninu í gegnum Barnahus.

Möguleiki 3. Barninu er útvegað Sérsniðið auðkenni og einnota lykilorð fyrir heimsóknina í Barnahus:

Þegar barnið kemur í Barnahus hefur það þegar séð herbergin og starfsfólkið. Tengiliður barnsins getur sest niður með barninu og farið í gegnum spurningarnar sem barnið hefur lagt fram í hlutanum fyrir athugasemdir.

Hvernig virkar þetta? Barnahus sendir boðskóðann til barnsins áður en það kemur í Barnahus svo barnið geti nálgast snjallforritið fyrir heimsóknina.

Samanburður á því sem barnið getur séð á eigin spýtur fyrir heimsókn sína:

	Gagnvirk skoðunarferð	Upplýsingar um tiltekið Barnahus, þar á meðal hvernig það lítur út og starfsfólk þess
Möguleiki 1	Nei	Nei
Möguleiki 2	Já	Nei
Möguleiki 3¹	Já	Já

¹ Vinsamlegast athugið að fjórði valmöguleikinn, að deila upplýsingum um læsta hlutann án þess að deila upplýsingum um opna hlutann, er ekki mögulegur þar sem það er ómögulegt að tryggja að barnið noti ekki opna hlutann þegar það hefur hlaðið niður snjallforritinu.

3.2 Tungumál

Hvert Barnahus þarf að fylla **hluta 2** með efni, myndum og texta. Við **mælum eindregið með því** að nota stutt, hnitmiðað og barnvænt tungumál. Það er möguleiki að búa til margar útgáfur af sama textanum til að koma til móts við mismunandi aldurshópa. Íhugaðu að nota punktalista, eins og börnin sem við höfum ráðfært okkur við mæla með. Þetta er ekki snjallforrit sem er uppbyggt með textum, of mikill texti mun ekki vera sjónrænt aðlaðandi eða aðkvæmt.

Önnur ráðlegging er að biðja markhópin – börnin – að vinna með drög að textum. Þau vita best hvers konar upplýsingar þau vilja fá áður en þau heimsækja Barnahus.

3.3 Samþykki starfsfólks

Gakktu úr skugga um að upplýst samþykki berist frá öllum sérfræðingum sem verða sýndir í snjallforritinu.

3.4 Lykilorð

Til að börn fái aðgang að hluta 2 þurfa þau lykilorð. Einnota lykilorð er búið til af sérfræðingnum þegar hann býr til Sérniðnu Ferðina (Sjá notendahandbókina fyrir frekari upplýsingar).

Þegar barnið hefur skráð sig inn í fyrsta skipti er það beðið um að búa til nýtt lykilorð, þannig að aðgangurinn að seinni hlutanum er eingöngu þeirra.

Gakktu úr skugga um að aðferðin þín varðandi að deila lykilorðum sé fullnægjandi, svo barnið skilji að kóðinn sem gefinn er upp er eingöngu einnota innskráningarkóði.

3.5 Athugasemdarkerfið

Hægt er að slökkva á athugasemdakerfinu, fyrir, á meðan og/eða eftir að heimsókninni í Barnahus lýkur.

Í samtali við sérfræðingana lýstu sumir yfir áhyggjum af athugasemdakerfinu. Þau höfðu áhyggjur af því að börn myndu skrifa óviðeigandi hluti eða hluti sem gætu haft áhrif á lögreglurannsóknina. Í innlendu samhengi þeirra var athugasemdarkerfið ekki viðeigandi.

Tveir þættir eru því mikilvægir:

- (i) Ef þú lætur barnið hafa kóðann fyrir heimsóknina til Barnahus skaltu gera grein fyrir tilgangi athugasemdakerfisins.
- (ii) Vertu meðvituð/meðvitaður um landslög! Ef athugasemdakerfið er óviðeigandi í þínu staðbundnu samhengi ætti það eingöngu að vera virkjað þegar barnið heimsækir Barnahus. Sérfræðingurinn getur farið í gegnum snjallforritið ásamt barninu og tryggt að ekkert sé óviðeigandi.

3.6 Sérstök mál

Í sumum tilfellum gæti ekki verið öruggt að veita barninu aðgang að ferð sinni. Það er á valdi hvers og eins sérfræðings að taka þessa ákvörðun.

4. Algengar spurningar

1. Okkur langar að búa til Ferð um okkar Barnahus sem mörg börn geta notað. Getum við gert það?

Já, það er hægt að búa til ferð um ykkar Barnahus sem mörg börn geta notað. Við köllum þessar ferðir „Almennar Ferðir“.

Helstu eiginleikar almennrar ferðar:

- (i) Börn geta ekki gert athugasemd. Vinsamlegast skoðaðu notendahandbókina til að sjá hvernig á að gera þetta.

Ávinningurinn af almennri ferð um Barnahus er að læknirinn þarf ekki alltaf að setja upp ferðina, hann getur sent sama lykilorðið til margra barna.

2. Hvernig á að styðja börn með sjónskerðingu?

Það er hægt að hlusta á textann. Það er meira að segja hægt að hlaða upp hljóðskrá í hluta 2. Þetta þýðir að starfsfólkið hjá Barnahus getur tekið sig upp þegar það les textann upphátt og hlaðið upp hljóðinu.

3. Hver mun sjá myndirnar og textann?

Gagnvirka skoðunarferðin verður öllum opin á meðan „Heimsæktu þitt Barnahús“-hlutinn verður læstur fyrir þá sem hafa aðgang. Hvert Barnahus fyrir sig ákveður hver hefur aðgang að hluta 2.

4. Hvað gerist ef sérfræðingur vill ekki vera með í ferðinni?

Þú sleppir þeim í ferðinni. Þú þarft upplýst samþykki til að birta myndir af starfsfólkinu. Íhugaðu að nota mynd af tákni sem stendur fyrir hlutverk þeirra í stað myndar.

5. Hvað ef ég vil ekki láta texta og/eða myndir fylgja með?

Ef þú vilt ekki láta myndir af herbergjunum og starfsfólkinu fylgja með þá er það í lagi. Það er ekki nauðsynlegt að búa til sérsniðna ferð. Hins vegar mælum við eindregið með því að þú veitir upplýsingar um þitt Barnahúsið, bæði í myndum og texta.

FERÐIR: ÖRUGGAR OG UPPLÝSTAR FERÐIR Í GEGNUM BARNAHUS

Börn um allan heim verða fyrir fjöldan allan af glæpum. Allt að helmingur allra barna í heiminum verður fyrir ofbeldi á hverju ári. Barnahus býður upp á þverfaglega og samþætta nálgun fyrir yfirvöld og þjónustu til að bregðast við þörfum barna sem eru fórnarlömb. Hins vegar þarf að efla málsvörun einstaklingsins til að tryggja réttindi barnsins og aðgengi þess að barnvænum upplýsingum og þátttöku í ferlinu.

Ferðir leggur sitt af mörkum til að bæta aðgengi að barnvænu réttlæti, vernd og bata fyrir börn sem eru fórnarlömb og fjölskyldur þeirra með því að bjóða upp á örugga, upplýsta og þáttökugefandi leið um Barnahus frá fyrstu skýrslu til langtímabata, með áherslu á hagsmunagæslu fyrir hvert einstakt barn.

Þetta rit er framleitt með fjárhagslegum stuðningi frá Citizens, Equality, Rights and Values Program (CERV) hjá Evrópusambandinu. Innihaldið hér er alfarið á ábyrgð verkefnissamstarfsins og getur á engan hátt verið tekið sem endurspeglun á skoðunum framkvæmdastjórnar Evrópusambandsins.